

Slovanski popotnik.

* Mikavno je pogledati v Moldavi in Valahii na mnogoverstne narode, ki bivajo v teh dveh deželah, ktere bo vsled rusovsko-turške vojske došla nova državna osnova. Po različnosti naroda so ondi različne tudi opravila. Domačini so redkokterokrat kaj družega kot kojokarji, čičmarji ali kalšularji, kerznarji, čevljarji in kaparji; Serb je večidel zidar ali tesár, Bulgarec je navadno štacunar, Nemeck kovač pa tudi čevljar, krajač in mizar, Francoz, kakor po vsem svetu, je tudi tukaj učitelj jezika in plesa, kuhar in prodajavec gosposkih ženskih klobukov in enake robe; Jud je mizar, krajač in tergovec; čudno je, da ga ni kleparja (klamfarja) in glažarja v teh deželah, da bi ne bil Jud; tudi ciganov se ne manjka; cigan je kovač, ključar in pa — tat. Iz tega se vidi, da vsa obertnija in kupčija je skoraj v rokah ptujih. Pa tudi z učenostjo je dozdej skor ravno tako; so nekteri obrajtani domači advokati, pa še več je zakotnih pisavev; med dohtarji zdravilstva ni skoraj eden domač, vsi so ali Gerki, Bulgarci, Nemci, nekteri Francozi in nekteri judje; apotekarji so večidel Saksonci iz Erdeljskega. Sicer je tudi malo učiteljev in literatov domačih.

* C. kr. polkovnik Stratimirovič, slavnoznani iz serbskih bojev, je izdal zanimivo politiško (nemško) knjižico pod naslovom „Prenaredba Turčije“.

* Leta 1855 je bilo v našem cesarstvu 260 gimnazij in 38 realk.

* „Oest. Schulbote“ hvali marljivost učiteljev českich ljudskih šol ob učiteljskih shodih. Ravno ta list priporoča novo, praktično učilo, po katerem se učenci, ki se peti učijo, lahko vsakega novega napeva (viže) naučé. To učilo obstaja v tem, da prvo versto besed učitelj brez nóta na tablo zapiše; vsako tudi pri petji vlečeno slovko podčerká; zdaj pa berž sam napev zapoje, potem pojejo nekteri bolj izurjeni učenci z njim in nazadnje vsi otraci skupaj.

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Pešta 7. aprila piše tergovski list, da iz spodnjih donavskih krajev se čedalje več žita dovozuje. Cena za vágán banaške pšenice (80 do 84 funtov težke) je bila 4 fl. 40 do 46 kr., police (soršice, 73 do 76 funtov težke) 2 fl. 40 do 3 fl. 10 kr., reží (74 do 78 funtov težke) 3 fl. 10 do 40 kr., ječmena (63 do 68 funt.) 1 fl. 36 kr. do 2 fl. 12 kr., ovsá (43 do 46 funt.) 1 fl. 4 do 12 kr., koruze predlanske (79 do 81 funt.) 2 fl. 6 do 20 kr., lanske (78 do 80 funt.) 2 fl. do 2 fl. 8 kr., prosa bačkéga 1 fl. 36 do 2 fl., boba 3 fl. 20 kr. do 4 fl.

Od Verhnike 9. aprila. H. Kraška natora naših strani je te dni nekemu kmetu posebno nesrečo napravila v bližnjih Rovtah. Ko so namreč orali s parom volov, se na sredi lepe njive začne eden volov z zadnjim koncom v zemljo vdirati, ter vleče še družega za seboj; tako sta se oba vola pogreznila dva sežnja in pol globoko. Pervega, ki je glavo bolj kviško imel, so s težavo spravili napol živega na dan, drugi pa, ki se je pogreznil z glavo navzdol, je bil mertev. Malo je manjkalo, da z volama vred ni še dekla šla v brezen.

Iz Ljubljane 11. aprila. Ravno ko grejo „Novice“ v natis, zvoní k pogrebu gosp. Ignaca Guzela, adjunkta c. k. deželne sodnije ljubljanske, kateri je, še le 44 let star, 9. dan t. m. v Gospodu zaspal; pred 5 tedni ga je vprvo napadel mertúd, ki mu je predvčerajnim vzel drago življenje. Bil je rajni spoštovan uradnik v službi cesarjevi in v vsem poštena domoljubna duša. Britko v serce je bil ginjen vsak, ki je verlega moža poznal, ko je slišal nesrečni začetek bolezni, ki ga je danes položila v prerani grob, na katerem nam ostaja le zdihljaj: Naj mu bode zemljica lahka! — Sliši se, da grof Lariš, sedanji posestnik grajšine cobelberške, bo poleg Ponikev na Dolenskem napravil velike fužine

(železotopivnico in železolivnico), katerih letni izdelk se bo smel ceniti na pol milijona gold. in ki bojo revni okolici mnogo zaslužka dajale.

Novičar iz raznih krajev.

Kakor smo zadnjič povedali, se je škofji zbor na Dunaji začel v nedeljo. Poslanec in kardinal, ki nadomestuje rimsko vlado pri avstrijski na Dunaji, je začel zbor z ogovorom v latinskem jeziku, v katerem jeziku bojo tudi vsi prihodnji pomenki, iz katerih se ne bo nič zvedilo, ker vsi zbrani gospodje so obljubili molčati, dokler ne bojo sklepi v dotičnih zadevah gotovi. 66 stolov stoji okoli dolge zelene mize, ki je v podobi podkve napravljena in pripravljena za škofe in njih namestnike, ki so se snidili iz 16 cerkvenih provinc trojega obreda: latinskega, gerškega in armenskega in so višji dušni pastirji 29 milijonom katoličanom. Časniki bojo tedaj od tega cerkvenega zbora na Dunaji tako malo naznanovati vedili kakor od unega političnega v Parizu, čigar sklepi se še sedaj za gotovo ne vejo, — Iz Carigrada se piše v „Triest. Zeit.“, da so Turki jako veseli sprejeli novico mirú, in da tisti dan, ko so jo za gotovo zvedili, je bila beseda „mir vam bodi“ občno pozdravljanje po ulicah. Sliši se, da armada francozka se bode v razdelkih po 20.000 mož domú podajala, angleška armada pa tudi kar bo moč hitro; ukaz povratbe je sardinski armadi že došel, in tudi avstrijska bo zapustila Valahijo in Moldavo. Preden pa bojo vse kerdela mogle odriniti in bo zadnji mož in zadnja bomba skozi Dardanele jadrala, bode menda letošnje leto preteklo. — Če je res, kar časniki pripovedujejo, je rusovski poslanec grof Orlov popolnoma zaljubljen v cesarja Napoleona, Napoleon pa v Orlova. — „Sev. Pčela“ piše pod naslovom „Čas je došel“ zanimiv sostavek, v katerem iskreno spodbuja k povzdigi obertnijstva, da bi stala Rusija na svojih lastnih nogah in se znebila odvisnosti zahodne Evrope; poprej nam je bilo Angležko izgled popolnomosti, sedaj pa vémo, kaj velja; zapadni deželi ste nam pokazale, česa imajo od nju pričakovati“. Potem razlaga omenjeni časnik bogatije Rusije, po katerih je treba le z roko seči, pa so. „Marsikteri Rus“ — pravi — „terdno veruje, da nimamo domá nič dobrega razun presnega kavijara, in da juha je le dobra, ako ima francozko ime, zato govore matere s svojimi otroci le francozko. Rusi! bodite saj domá Rusi“. Za tem dokazuje potrebo, da se za povzdigo obertnijstva, fabrik itd. začno napravljati družtva, ter sklène rekši: „Dosti dolgo smo zaspanci bili; poslednje skušnje naj nam bojo nauk; na noge tedaj k delu! Kdor ima glavo in vednost, naj dela; kdor ima dnar, naj ga oberne v obertnijo!“ — Železnice se bojo sedaj na vso moč začele izdelovati v Rusii. — Knez černogorski se namerja velikansko terdnjavo nad luko Orto v okolici Kurilski zidati, če bo mogel pol milijona vkup spraviti; — veliko dnarja za malo knežijo. — Zastran Turkov veliki škof parizki v svojem pastirskem listu, kateri je bil vsled sklenjenega mirú po vsih cerkvah na prižnicah bran, piše sledeče: „To ljudstvo ni več kakoršno je nekđaj bilo. Kje je danes njegovo sovraštvo, kje njegova serditost? Ono je eden naših najzverstejših zaveznikov; sprejelo je v svoje naročje kristijansko omiko, začelo je oči odpirati pravi luči; poznalo bo spet svojega očeta in svojo mater. Ali ni prav za prav mohamedanska vera le neka stranka kristijanstva?“ — 24. jan. je nova množica avstrijskih misijonarov došla v Hartum, pa žalibog! ne vsa, ker duhovni gosp. Staller se je vés bolan že pred mogel domú verniti, ob nastopu nubiške pušave pa sta za merzlico obležala duhovni gosp. Vurnič in pa strojar Valača. — Dnina za delavce pretekli mesec je bila počez sledeča: v Krakovi 40 kr., v Lvovu 30 kr., v Peštu 40 kr., v Olomucu 24 kr., v Berni 30 kr., v Pragi 40 kr., na Dunaji 50 kr., v Gradcu 35 kr., v Ljubljani 40 kr., v Gorici 40 kr., v Lincu 36 kr., v Bocnu v Tirolih 54 kr. — Armada vse Evrope se šteje sedaj na 4 milijone in 162.000 mož.